

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Postadres

Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactgegevens

nijmegen.nl/contact

Ons kenmerk

D260504378

Datum 7 juli 2026
Onderwerp Maatregelen tegen zwemmen in de Waal
en springen van bruggen en pijlers

Geachte leden van de raad,

Naar aanleiding van de bespreking van de motie “Een gewaarschuwd mens telt voor twee” op 10 juni 2026 informeren wij u in deze brief over maatregelen tegen zwemmen in de Waal en springen van bruggen en brugpijlers. Er zijn tijdens deze bespreking twee toezeggingen gedaan: “*Gesprek met Rijkswaterstaat over methodes voorlichting*” en “*Gesprek met Rijkswaterstaat over waarschuwborden*”. Daarnaast informeren we u over al genomen maatregelen en aanstaande maatregelen om veilig zwemmen te bevorderen.

Zwemmen in de Waal

Zwemmen in de Waal is levensgevaarlijk en wordt sterk afgeraden vanwege de stroming, zuigkracht van schepen en kolken. Ook pootjebaden is om die reden gevaarlijk. Toch liggen de Waalstrandjes bij mooi weer vol en zijn er veel bezoekers in het water. Hierdoor hebben de hulpdiensten in de afgelopen periode op verschillende plekken langs de Waal (bij Nijmegen en elders) mensen moeten redden en zijn er mensen overleden. Dit betreurt het college uiteraard zeer.

Wij denken dat veel mensen de gevaren wel kennen, maar de risico's onderschatten en zichzelf als zwemmer overschatten. Ook zijn er mensen die gevaren en regels niet kennen. Verder speelt groepsgedrag een rol: als er mensen zwemmen, doen anderen dat ook.

Een eerste verkennend gesprek over de methodes van voorlichting/informatievoorziening en waarschuwborden heeft plaatsgevonden met Rijkswaterstaat als beheerder van het water. Rijkswaterstaat is bereid om hun landelijke informatiecampagne nader te onderzoeken en meer gebruik te gaan maken van socialmedia om de verschillende doelgroepen die recreëren langs de rivieren beter te kunnen bereiken. Rijkswaterstaat geeft aan dat de twee borden die bij de Waalstranden staan, verplaatst mogen worden. Wij hebben besloten om de borden te verplaatsen naar een locatie waar ze beter zichtbaar zijn voor bezoekers. Dit gaat binnen een week gebeuren.

Rijkswaterstaat geeft aan dat zij niet meer borden gaan plaatsen, omdat die niet bijdragen aan een veilig gebruik van de Waalstranden en er voor eerder zorgen dat, zeker op plekken waar geen borden staan, schijnveiligheid ontstaat. Wij gaan daarom een gedragsdeskundige om advies vragen wat zou kunnen werken om mensen uit de Waal te houden (en of borden bijdragen). Dit advies vragen we de eerste helft van juli uit.

Springen van bruggen en pijlers

Springen van de bruggen en pijlers is verboden en daar staat een boete op. Handhaving is in de praktijk echter lastig, onder meer omdat de verantwoordelijkheid verdeeld is over verschillende autoriteiten. In de Spiegelwaal mag alleen in het aangegeven zwemgebied gezwommen worden. Toch springen er veel mensen van de brug(pijlers) en daar is recent een persoon bij overleden.

Rijkswaterstaat en ProRail zijn de beheerders van de Spiegelwaal en de Spoorbrug. Beide partijen hebben aangegeven zelf geen extra maatregelen te willen nemen, maar toegezegd wel te willen meewerken aan maatregelen die de gemeente wil nemen, daar waar mogelijk.

Eerdere experimenten door gemeente en Rijkswaterstaat

Als gemeente werken we al ruim 3,5 jaar samen met Rijkswaterstaat in het Interreg project “Connected River”. Doel van het project is om samen met de gebruikers en bewoners een veilig(er) gebruik op en langs de Spiegelwaal te bewerkstelligen door middel van kort-cyclische experimenten.

Vanuit de roeivereniging werd aandacht gevraagd voor de onveilige interactie tussen recreatieve brugspringers, roeiers, vissers en zwemmers. Gemeente en Rijkswaterstaat hebben hierover contact gezocht met georganiseerde groepen gebruikers. Hieruit zijn een aantal experimenten ontstaan om te onderzoeken of de verschillende risico's te verlagen zijn.

Zo is in de Spiegelwaal is monitoring van brugspringen ingezet. Daarbij bleek dat dit op zomerse dagen kan oplopen tot circa 1.000 sprongen per dag, wat leidt tot tientallen risicovolle situaties.

Andere experimenten die zijn uitgevoerd in samenspraak met deze gebruikers waren:

- Spandoeken ophangen om de roeiroute voor de watersportverenigingen te verduidelijken.
- Zwemmers visueel beter zichtbaar maken op het water.
- Markeren van risicovolle visplekken.
- Ontmoedigende borden voor brugspringers geplaatst.
- Aangewezen zwemwater verduidelijken d.m.v. een ballenlijn.
- Bezoek aan het Citadelcollege om met jongeren die mogelijk brugspringen in gesprek te gaan.
- Een alternatieve, door AI ontworpen springplek.
- Meten van aantallen onveilige situaties op het water.
- Sneltesten van zwemwaterkwaliteit.

- Voorspelmodel voor het vroegtijdig ontdekken van watervervuilingen.

Verschillende experimenten zoals de roeiroute, alternatieve springplek, ontmoedigende borden en zwemmers visueel beter zichtbaar maken waren om verschillende redenen niet succesvol en zijn daarom niet verder doorontwikkeld.

De belangrijkste uitkomst van deze experimenten is dat gebruikers van de Spiegelwaal met de gemeente in gesprek zijn en daardoor geïnformeerd over de gevaren van recreëren op en langs het water en springen van de brugpijlers.

De minister van Infrastructuur & Waterstaat heeft Connected River ook vermeld in een brief aan de Tweede Kamer (Toezegging Officiële Zwemwaterlocaties, 23-2-26, bijgevoegd). Daarin wordt geschetst hoe zwemwater in Nederland is geregeld en welke stappen worden gezet om uitbreiding, veiligheid, risicocommunicatie en toegankelijkheid verder te verkennen.

Maatregelen

Vanuit de gemeente zijn/worden vanuit het Connected River project de volgende maatregelen genomen:

- Socialmedia advertenties en artikelen in gemeentelijke nieuwsbrief en De Brug
- Publicatie in wijkkranten in juli en augustus
- Informatie op www.nijmegen.nl
- Plaatsen van tijdelijk spandoek met gedragsregels
- Informeren van bezoekers over gevaren van zwemmen in de Waal door fietsparkeercoaches en handhavers (Toezicht en Handhaving frequenter aanwezig)
- Het plaatsen van 6 borden "Brugspringen verboden. Boete € 170,-."
- Ook andere gemeenten in de veiligheidsregio Gelderland-Zuid die aan de Waal liggen, waarschuwen hun inwoners via o.a. huis-aan-huisbladen en social media voor de gevaren van zwemmen in de Waal.

Onderzoek extra maatregelen

Naast informatieve en fysieke maatregelen gaan we in overleg met Rijkswaterstaat onderzoeken hoe we een aantrekkelijk en veiliger alternatief kunnen bieden voor zwemmen in de rivier en buiten het aangewezen zwemgebied in de Spiegelwaal, en welke maatregelen mogelijk zijn springen van bruggen en pijlers. We ondernemen hiervoor de volgende acties:

- Met gedragsdeskundigen onderzoeken welke fysieke beperkingen en andere maatregelen mogelijk zijn op de Waalstranden tegen zwemmen in de rivier.
- Met Prorail onderzoeken we welke fysieke maatregelen tegen springen van pijlers van de spoorbrug mogelijk zijn.
- Met de provincie Gelderland en Rijkswaterstaat onderzoeken we de mogelijkheden voor het vergroten en uitbreiding van aangewezen

zwemwatergebied zowel in de Spiegelwaal als bij de Oosterhoutse en Lentse plassen. Bijvoorbeeld door aanpassing aan de Lentse Warande.

- Met Rijkswaterstaat onderzoeken we of nautisch beheer kan worden overgedragen van Rijkswaterstaat naar gemeente. Dit zorgt ervoor dat Toezicht & Handhaving mag handhaven op het Rijnvaart politiereglement (tegen brugspringen).
- Ook gaan we in gesprek met de reddingsbrigade over inzet tijdens het zwemseizoen.
- Met Rijkswaterstaat onderzoeken we of een verlenging van Connected River mogelijk is, met als doel het gebruik van de Spiegelwaal aantrekkelijker te maken en bezoekers en zwemmers in de rivieren beter te informeren over de gevaren.
- We gaan het voorspelmodel voor vroegtijdig ontdekken van watervervuilingen verder doorontwikkelen. Hiermee houden we de Spiegelwaal een aangewezen zwemlocatie en kunnen we verontreiniging van het water voortijdig signaleren en aan bezoekers kenbaar maken.
- Bestuurlijk overleg in aanloop naar een nieuw samenwerkingsconvenant in 2027 tussen Rijkswaterstaat, Rijksvastgoedbedrijf, ProRail, Staatsbosbeheer, Provincie Gelderland en de gemeente Nijmegen over het beheer en gebruik van dit gebied.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester